

Harkinnanvaraisen valtionavustuksen tunnistaminen

Miten valtionavustuksen tunnistaa?

Valtionapu on yläkäsite, jolla tarkoitetaan erilaisia valtion talousarvion siirtomenoja, kuten valtionavustuksia ja valtionosuuksia.

Valtionavustuslaissa (1 §) valtionavustuksella tarkoitetaan **tuenluontoista rahoitusta** tietyn toiminnan tai hankkeen avustamiseksi. Rahoituksen lähteenä voi olla valtion talousarvio (ml. Euroopan unionin varat) tai sen ulkopuolinen rahasto.

Valtionavustuksen keskeinen tunnusmerkki on **harkinnanvaraisuus**; Valtionavustuksen saaja, määrä tai molemmat niistä voivat olla harkinnanvaraisia. Valtionavustukset ovat valtion talousarviossa harkinnanvaraisia, eivät lakisääteisiä siirtomenoja.

Esimerkiksi yhteisrahoitteinen toiminta (määrärahan osoittaminen valtion viraston tai laitoksen käyttöön), valtionosuudet ja muu lakisääteinen valtion rahoitus eivät ole valtionavustuksia. Myös hankinnat tulee erottaa valtionavustuksista.

Valtionavustuslain (3 §) mukaan valtionavustuksena ei pidetä:

- 1) tukea, korvausta tai muuta etuutta, jos oikeus sen saamiseen perustuu lakiin ja myönnettävän määrän määräytymisperuste säädetään yksityiskohtaisesti laissa;
- 2) lainanantoa valtion varoista eikä siihen liittyvää korko- tai muuta etuutta;
- 3) valtiontakausta tai -takuuta;
- 4) korkotukea luottolaitoksen taikka valtion erityisrahoituslaitoksen tai -yhtiön varoista myönnetylle luotolle;
- 5) valtion verojen tai muiden saamisten maksuhelputusta tai -vapautusta;
- 6) yksityiselle henkilölle annettavaa sosiaalivastusta, sosiaalivakuutukseen perustuvaa etuutta tai muuhun lakisääteiseen sosiaaliturvaan liittyvää tukea.

Jos ei ole selvää, onko valtionapu harkinnanvaraista valtionavustusta, asia ratkaistaan tapauskohtaisesti. Tällöin tarkastellaan esimerkiksi valtionapua koskevaa lainsäädäntöä.

Miksi valtionavustukset on tärkeää erottaa muista valtionavuuksista?

1) Hallinnointi: Vain valtionavustuksia voidaan hallinnoida uudessa Hallinnoivastuksia.fi-palvelussa. Poikkeuksena myös yhteisrahoitteisen toiminnan rahoitusta voidaan hallinnoida samassa palvelussa. **2) Tiedon kokoaminen ja hyödyntäminen sekä läpinäkyvyys:** Kaikkia valtionavustuksia koskevat perustiedot kootaan jatkossa valtionavustustoiminnan tietovarantoon ja Tutkiavustuksia.fi-palveluun. **3) Ennakoitavuus:** Kun valtionavustukset erotetaan muista toimenpiteistä, varmistetaan, että kuhunkin toimenpiteeseen sovelletaan siihen sovellettavaksi tulevaa normistoa.